

Dyslexie

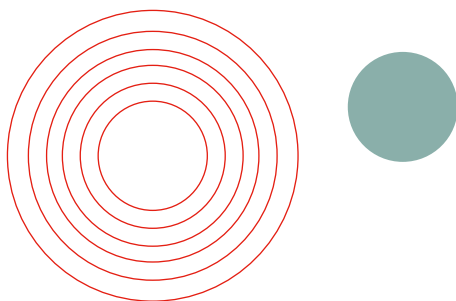
op het Cals College

Cals College Nieuwegein

Inleiding

Bij jou is dyslexie vastgesteld en daarom heb je een officiële dyslexieverklaring. Dyslexie kan je flink in de weg zitten. Vaak heb je er bij de moderne vreemde talen en bij Nederlands het meeste last van, maar je hebt eigenlijk altijd met je dyslexie te maken. Op het Cals proberen we je zo goed mogelijk te ondersteunen. Dat doen we door zoveel mogelijk rekening te houden met je dyslexie en ook door je extra hulp te bieden.

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Remedial Teaching (RT)	3
3. Welke aanpassingen zijn er voor dyslectische leerlingen?	4
4. Wat wordt er van jou verwacht?	5
5. Welke digitale hulpmiddelen kan je gebruiken?	6
6. Hoe kom je aan deze hulpmiddelen?	10
7. Welke overhoorprogramma's kun je gebruiken?	11
8. Wat houdt dyslectisch nakijken in?	12

2. Remedial Teaching (RT)

Als dyslectische leerling kun je in het eerste leerjaar, vanaf de herfstvakantie, extra leerhulp (remedial teaching) krijgen als je wilt. Onze remedial teacher geeft je, in kleine groepjes, extra lessen Nederlandse spelling, maar er worden ook dingen uit de moderne vreemde talen behandeld.

We kijken goed welke extra hulp jij nodig hebt. Je kunt zelf aangeven of er dingen zijn die je graag extra zou willen oefenen. Ook kijken we hoe lang de extra hulp nodig is.

De RT-lessen worden onder schooltijd gegeven, anders zou je nog eens extra na schooltijd moeten komen. In overleg met jou worden de afspraken gemaakt, zodat je niet steeds hetzelfde vak, een proefwerk of SO mist.

In hogere klassen is het ook mogelijk om RT te krijgen als dat nodig is.

3. Welke aanpassingen zijn er voor dyslectische leerlingen?

Met je officiële dyslexieverklaring zijn er extra faciliteiten om je te helpen. Hieronder vind je een overzicht van de aanpassingen. Deze aanpassingen staan ook op de dyslexiekaart die je aan het begin van het jaar krijgt.

- Proefwerken moeten in een duidelijk lettertype staan (Arial 12).
- Met schriftelijke overhoringen (so) en proefwerken heb je recht op extra tijd (max. 15 minuten per lesuur durend werk) of vermindering van het aantal vragen.
- Spelfouten, met uitzondering van de werkwoordspelling, worden niet meegeteld als fout. Op pagina 12 t/m 15 kun je lezen hoe de docent nakijkt.
- Bij de moderne vreemde talen kun je eventueel mondeling overhoord worden.
- Je mag, als het nodig is, met een laptop

werken als het laptopprotocol is ondertekend.

- Gesproken leerboeken kun je bestellen.
- Je kunt extra uitleentijd bij de mediatheek krijgen.
- Je kunt luisterboeken in de mediatheek lenen als je je dyslexiekaart laat zien.
- In de proefwerkweek zit je in een speciaal dyslexielokaal. Alle dyslectische leerlingen zitten daar bij elkaar. Dat is makkelijk voor de extra aanpassingen en ook omdat iedereen daar recht heeft op extra tijd.

4. Wat wordt er van jou verwacht?

Tijdens de les:

- Zorg ervoor dat je goede aantekeningen maakt of kopieer ze van een ander
- Vraag of je een leesbeurt mag voorbereiden
- Vraag om hulp als je het nodig hebt
- Schrijf het huiswerk goed op en kijk thuis ook op Magister

Huiswerk:

- Maak een goede planning, doe elke dag een stukje
- Werk niet overdreven lang, neem tussendoor pauzes
- Gebruik, als je dat nodig hebt, auditieve ondersteuning (gesproken leer- en leesboeken)
- Maak aantekeningen of schema's tijdens het huiswerk maken

Bij toetsen:

- Lees goed en controleer je werk als je klaar bent
- Vraag, als je dat nodig hebt, om extra tijd
- Schrijf boven je werk een grote D, als geheugensteuntje voor je docent. Je docent vergeet dan niet om je werk dyslectisch na te kijken

5. Welke digitale hulpmiddelen kan je gebruiken?

Als je moeite hebt met lezen en schrijven, heb je daar elke dag last van. Om je bij het leren te helpen, kun je gebruik maken van (digitale) hulpmiddelen. Het kan bijvoorbeeld prettig zijn als de tekst wordt voorgelezen. Dit noemen we auditieve ondersteuning.

Om een goede keuze te maken voor een leesvorm, programma en apparaat, is het handig onderstaande vragen te beantwoorden:

- Waar heb ik behoefte aan?
- Wat past bij mij en mijn school- en thuissituatie?

Het kan best lastig zijn om te bepalen waar jij behoefte aan hebt. Het is dan goed om te weten waar je uit kunt kiezen. Vaak is het ook een kwestie van uitproberen, om er zo achter te komen welke vorm van ondersteuning jij het prettigst vindt.

Waaruit kun je kiezen en wat zijn de verschillen?

Je hebt de keuze uit:

- Foto pdf
- Gesproken schoolboeken (met Daisy of de LEX app)
- Digitale schoolboeken

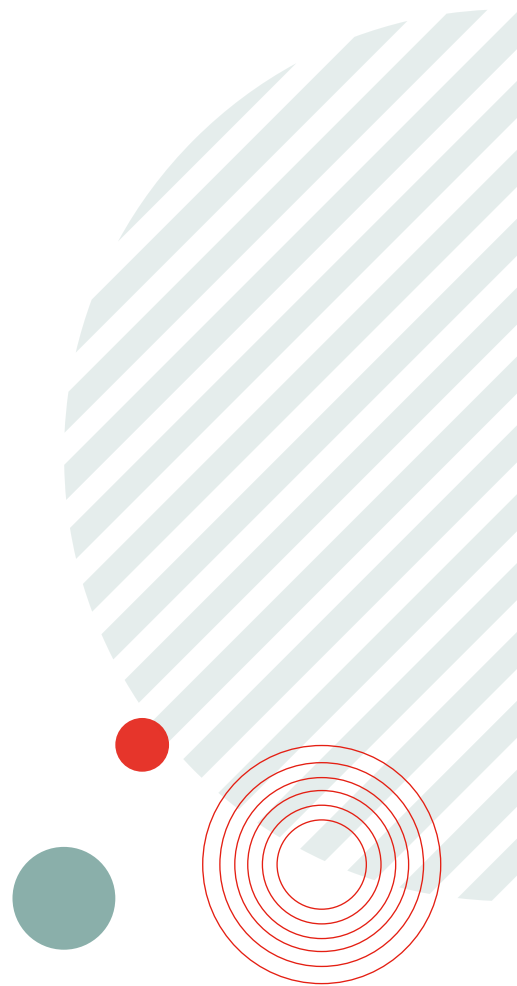
Foto pdf

Je schoolboek als pdf-bestand, waardoor je deze op je computer of laptop kunt openen met bijv. Acrobat Reader. Je kunt de bladzijden op je scherm vergroten. Dat geeft een groter lettertype en maakt het lezen makkelijker.

Daisy

Een gesproken schoolboek is een luisterboek. Je hebt je schoolboek voor je en met je oortjes in kun je meelezen.

Daisy: dit is een gesproken boek dat verkrijgbaar is in de vorm van een cd-rom en als download of stream.

LEX app

Een handig hulpmiddel is de LEX app. Dit is een app die je op je telefoon, tablet of laptop kunt zetten. Je downloadt de app vanuit de Appstore of Playstore. Met deze app kun je schoolboeken laten voorlezen. Je schoolboeken ontvang je als stream (audiobestand) in de app. Via school wordt een account voor je aangevraagd.

Na het activeren van dit account kun je via je mailadres inloggen en staan de schoolboeken voor je klaar in de LEX app. Heel handig, want met je smartphone en LEX app passen je schoolboeken in je broekzak. Oortjes in en studeren maar!

Digitale schoolboeken

Er zijn diverse software programma's zoals L2S, Sprint en Kurzweil. Dit is software die op je laptop of computer geïnstalleerd moet worden. Het zijn programma's waarbij de tekst op het computerscherm verschijnt, wordt voorgelezen door een (computer) stem en waarbij je gebruik kunt maken van een ingebouwd woordenboek, markeerstift, woordvoorspeller en spellingscontrole.

Dit hulpmiddel biedt meer mogelijkheden dan bijv. een Daisy. Je kunt de digitale schoolboeken hiervoor op een cd-rom of een download krijgen. Binnen het Cals College werken wij met het programma Kurzweil.

Wanneer je thuis werkt met dit programma en er dus goed bekend mee bent, heb je de mogelijkheid tijdens de proefwerkweken je proefwerk met behulp van Kurzweil te maken.

6. Hoe kom je aan deze hulpmiddelen?

Als je aangepaste schoolboeken nodig hebt, kun je deze via school bestellen. Veel schoolboeken zijn al met dyslexiesoftware verkrijgbaar. De auditieve schoolboeken (Daisy) en ook de schoolboeken voor digitale leermiddelen (zowel Kurzweil als andere programma's) kun je via school bestellen.

Als je voor school leesboeken moet gaan lezen kan je in de mediatheek ook luisterboeken lenen. Ze zijn beschikbaar voor Nederlands, Engels, Duits en Frans. Vraag er gerust naar bij de medewerkers van de mediatheek!

Meer oriënteren? Bezoek eens de volgende websites:
<https://goedekennis.dedicon.nl/>
en <https://www.lexima.nl/>

7. Welke overhoorprogramma's kun je gebruiken?

Op internet kun je verschillende overhoorprogramma's vinden. De naam zegt het al: hiermee kun je jezelf overhoren. Ofwel: controleren of je alles goed geleerd en onthouden hebt.

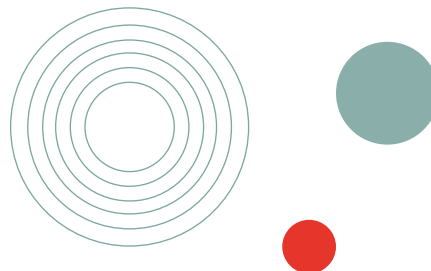
Als je net begint met het leren van nieuwe woorden is het niet handig om jezelf onmiddellijk te gaan overhoren. Wel kun je het overhoorprogramma dan gebruiken om Franse, Engelse of Duitse woorden op de juiste manier te leren uitspreken.

Woorden en zinnen leren doe je namelijk door ze vaak uit te spreken: heel veel hardop herhalen, met de betekenis erbij. Net zolang tot je het onthoudt.

Als je denkt dat je de meeste woorden kent, kun je jezelf (laten) overhoren. Je kunt iemand vragen om je daarbij te helpen.

Je kunt ook een digitaal overhoorprogramma gebruiken, zoals:

- www.wrts.nl
- www.teach.nl (Teach 2000)
- www.wozzol.nl
- www.woordjesleren.nl
- www.quandle.nl
- www.ofwl.nl (Offline Woordjes Leren)
- www.quizlet.com

8. Wat houdt *dyslectisch* nakijken in?

Bij Nederlands:

- Letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (duer) rekenen we niet fout.
- Fouten met (mede)klinkerverdubbeling rekenen we niet mee(koopen, verekt).
- Fouten met regels die je kunt leren rekenen we wel mee bij werkwoordspelling gaat het dus bijvoorbeeld om de goede uitgang: -d, -t, -te(n), -tte(n), de(n) en -dde(n).

Bij Nederlands is spelling slechts een onderdeel van het vak Nederlands, dus je kan dit onderdeel compenseren met andere onderdelen waar je beter in bent.

Bij Engels:

- Als je een woord fonetisch schrijft (schrijven zoals je het uitspreekt), rekenen we dit goed, met uitzondering van grammaticale fouten.
- Fouten met letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (huose) rekenen we niet fout .
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

In de onderbouw krijg je bij Engels vanwege je dyslexie niet lager dan het cijfer 3 (behalve als je iets niet inlevert). In de bovenbouw krijg je het werkelijk behaalde cijfer.

Bij Frans:

- Als je een woord fonetisch schrijft rekenen we dit goed, met uitzondering van grammaticale fouten.
- 50% van de fouten m.b.t. accenten rekenen we niet mee.
- Fouten met (mede)klinkverdubbeling rekenen we niet mee. Bijvoorbeeld. comencer i.p.v. commencer of sooleil i.p.v. soleil.
- Fouten met letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (puor, juene) rekenen we niet mee.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

In de onderbouw krijg je bij Frans vanwege je dyslexie niet lager dan het cijfer 3 (behalve als je iets niet inlevert). In de bovenbouw krijg je het werkelijk behaalde cijfer.

Bij Duits:

- Als je een woord fonetisch schrijft rekenen we dit goed, met uitzondering van grammaticale fouten.
- Als een Umlaut in de grammatica is behandeld en foutief wordt toegepast geldt dat als een hele fout (bijv. er fährt, dan is fahrt of fehrt fout).
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (Truam) rekenen we niet fout .
- Fouten met (mede)klinkerverdubbeling rekenen we niet mee, bijvoorbeeld Monaat of Monnat.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

In de onderbouw krijg je vanwege je dyslexie niet lager dan het cijfer 3 (behalve als je iets niet inlevert). In de bovenbouw krijg je het werkelijk behaalde cijfer.

Bij de klassieke talen:

- In het Latijn kan met één letter verschil de woordbetekenis- en functie veranderen. Daarom rekenen we spelfouten die een andere betekenis aan het woord geven wel fout.
- Bij Grieks rekenen we het ontbreken van het gebruik van de spiritus en de iota subscriptum niet mee.

Als er onduidelijkheden zijn over het nakijken, bespreek dit dan met je vakdocent.

Heb je nog vragen over het dyslexiebeleid of over de digitale hulpmiddelen, stuur dan een mailtje naar rt.ng@cals.nl

We hopen dat alle extra
Faciliteiten je helpen
er een succesvol jaar
van te maken!

Het Cals is een school
die leerlingen uitdaagt en
stimuleert. Zo geven we je een
stevige basis mee voor de
rest van je leven.

Cals College Nieuwegein Vreeswijksestraatweg 6 A, 3432 NA Nieuwegein, postbus 128,
3430 AC Nieuwegein, telefoon (030) 603 66 04, nieuwegein@cals.nl, www.cals.nl